

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๔/๒๕๕๘

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๘๒/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีปัญหาว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจาก นายพิเชษฐ ไชยขาว ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ ๑ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ ๒ ต่อศาลปกครองกลาง ตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๘๒/๒๕๕๖ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ประกอบอาชีพเปิดร้านเช่าเล่นวีดีโอเกม ได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อขอให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและดำเนินคดีกับร้อยตำรวจเอก พัลลภ แก้วต่าย กับพวก ซึ่งจับกุมผู้ฟ้องคดีในข้อหาประกอบกิจการให้เช่าเล่นวีดีโอเกมโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาและมีมติให้ช้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีตกไป และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ตามหนังสือลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อขอตรวจและคัดสำเนาเอกสารในการไต่สวนทั้งหมด แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ยินยอมให้ผู้ฟ้องคดีตรวจและคัดสำเนาเอกสาร ผู้ฟ้องคดีจึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีมติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงแก่ผู้ฟ้องคดี แต่จนถึงขณะที่มีการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ โดยผู้ฟ้องคดีได้รับการปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖ เพื่อขอให้ศาลปกครองกลางมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้ผู้ฟ้องคดีตรวจและคัดสำเนาการไต่สวนของผู้ถูกฟ้องคดี และศาลปกครองมีคำสั่งรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำคำให้การแก้คดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิใช่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ตามมาตรา ๒๗๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองเกินกว่าที่มาตรา ๒๗๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติไว้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติคำว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าจะต้องเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลเท่านั้น แต่มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีความหมายรวมถึงหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วย ประกอบกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ใช่คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากมาตราดังกล่าวมิให้ใช้บังคับแก่องค์กรที่ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะจากเหตุผลดังกล่าว เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด บทบัญญัติดังกล่าวจึงใช้บังคับไม่ได้ ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงขอให้ศาลส่งความเห็นและคำโต้แย้งดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลปกครองกลางได้พิจารณาแล้วเห็นว่าคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้ผู้ฟ้องคดีตรวจและคัดสำเนาการไต่สวนของผู้ถูกฟ้องคดี แต่โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แย้งว่า บทบัญญัติในมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติคำว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินกว่ามาตรา ๒๗๖ ของรัฐธรรมนูญกำหนด ใช้บังคับไม่ได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีปรากฏว่าได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในปัญหาดังกล่าวกรณีจึงเป็นเรื่องที่ศาลปกครองกลางจะต้องรอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

กรณีตามคำร้อง ศาลปกครองส่งคำโต้แย้งของคู่กรณีให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ผู้ร้อง (ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง) ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่รัฐธรรมนูญบัญญัติก่อตั้งและให้อำนาจไว้ ไม่ใช่องค์กรที่อยู่ภายใต้บังคับของหน่วยงานใด ในขณะที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯ ตรารับขึ้นก่อนการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ ดังนั้น โดยหลักการและเจตนารมณ์แล้ว ควรใช้บังคับได้แต่เฉพาะกับหน่วยงานตามกฎหมายที่บัญญัติไว้เท่านั้น และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ก็เป็นองค์กรของฝ่ายบริหาร จึงไม่อาจใช้บังคับต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญได้ ประกอบกับหลักกฎหมายทั่วไปกรณีทับทบบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งกันเอง ให้ถือตามกฎหมายฉบับที่ออกมาภายหลัง หรือกรณีที่พระราชบัญญัติทั่วไปขัดกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะต้องถือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๘ ว่า กรณีข้อมูลข่าวสารของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ถือเป็นกฎหมายเฉพาะที่ไม่อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกันซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ถือเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มิใช่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๔/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ เรื่องระเบียบ

คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้การเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ถือเป็นความผิดทางอาญา ตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เช่นนี้ย่อมเห็นได้ว่า อำนาจเปิดเผยข้อมูลหรือข้อเท็จจริงนั้นเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามที่อ้างไว้ก่อนหน้าแล้ว ประกอบกับรัฐธรรมนูญให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานธุรการที่เป็นอิสระ มีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงกับประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ยังระบุให้สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานราชการอิสระ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานธุรการ จึงไม่มีหน้าที่ในการอนุญาตให้เปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด ด้วยเหตุผลดังกล่าว การใช้อำนาจดังกล่าวของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๒๐ ที่ไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงเป็นการกระทำในฐานองค์กรอิสระ มิใช่ในฐานของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของรัฐบาล จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครอง

มีปัญหาต้องพิจารณาว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

“มาตรา ๒๗๖ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้”

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง
(๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ

(๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒)

ฯลฯ”

“มาตรา ๕ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือ

วิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด

(๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

เรื่องดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง

(๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

(๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

(๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น”

“มาตรา ๔๒ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๕ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๘๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด”

พิเคราะห์แล้วปัญหาข้อกฎหมายคดีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่ ๑-๒๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗ แล้วว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ความละเอียดปรากฏตามคำวินิจฉัยดังกล่าวแล้ว โดยมีหลักสำคัญที่ว่า คู่กรณีที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ย่อมอยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาตามเงื่อนไขที่ระบุในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ